

SZEPESI ZSUZSANNA:

MESÉS TERMÉSZET

ÖKOMESEK KICSIKNEK ÉS NAGYOKNAK

RECITY

nka
Nemzeti Kulturális Alap

Tartalomjegyzék

Előszó	3
<i>Állatmesék</i>	
Turcsi, a kíváncsi palackorrú	4
A süni tüskéi	6
A hetedik petty	8
Vili, a városi vakond	9
A kíváncsi kisvidra	11
<i>Növénymesék</i>	
A két császárfalé meséje	14
A pitypang meséje	16
A fenyő ünnepi ruhája	18
Tündérország rózsái	21
Csoda a kiskertben	23
<i>Mesék az emberről és más csodás lényekről</i>	
Az erdő hálája	26
A nagyvárosi csoda	28
A vadetető bölcső	31
A színes hópehely	33
Miért késelt a Tavasz?	35
Szepesi Zsuzsanna	38
Köszönetnyilvánítás	39

Előszó

A “Mesés természet” című mesegyűjtemény Szepesi Zsuzsanna költő, író 15 db történetét fűzi csokorba, melyek önállóan is kerek egészet alkotnak. A mesék az ökológikus természetszemlélet jegyében a látszólag élettelen – bár valójában nagyon is nyüzsgő – természet; az állatok és növények életének bemutatására vállalkoznak.

Szomorú tény ugyanis, hogy a városi gyermekek az állat- és növényvilág legtöbb szereplőjét csupán filmekből, képekről ismerik, így érthető módon idegenkednek tőlük, ha a fizikai valóságban találkoznak velük. Ezen szeretnénk változtatni, közelebb hozni, megismertetni a természet csodáit a gyermekekkel – a mese erejével!

Szepesi Zsuzsanna meséinek jelentős részét korunk környezeti kihívásaira válaszul írja, egyfajta pozitív alternatívaként. Épp ezért a történetekben találkozhatunk az erdőben elhelyezett szemétkupacok problémájával, természetes vizeink emberi felelőtlenség okozta szennyezésével, vagy a városokban játszódó történetek esetében a beépítettség és a zöldfelületek hiányából fakadó nehézségekkel. A háttérben minden esetben a természet biztosítja: egy veteményeskert, egy folyópart vagy épp egy erdő.

A klímaváltozás negatív hatásainak erősen kitett környezetünk, valamint az élőlények tisztelete és megóvása, a biodiverzitás megőrzése a mi, de még inkább az utánunk következő generáció fontos feladata lesz, ezért már most kiemelt figyelmet érdemel a gyermekek környezettudatos szemléletre nevelése. Ennek jegyében a kötetet nemcsak a szülők, hanem a pedagógusok figyelmébe is ajánljuk!

Doró Viktória
szerkesztő

Turcsi, a kíváncsi palackorrú

Valahol az Atlanti-óceán meleg tengerében élt egy vidám palackorrú delfincsapat. Nem voltak sokan, de kiváló iskolájukban minden delfin megtanulta, miként is kell hasznosan élniük.

Ebben az iskolában nevelkedett Katus is, a gyönyörű delfinlány, aki most családja legboldogabb tagja lett. Megszületett formás, erős, eleven fiacskája, Turcsi. A kis delfin különlegesnek tűnt társai között. Fejlettebb, mozgékonyabb, érdeklődőbb volt, mint a többi delfinbaba. Szépen cseperedett boldog mamája mellett, aki odaadóan táplálta, gondozta, tanítgatta.

Igaz, rákot, halat még nem fogyasztott, mert bőven elég volt az anyja teje, de felismert már minden tengeri élőlényt. Kíváncsian körbeúszta, utánozta a hatalmas teknősöket, orrával bökdöste a tengerfenéken pihenő csigákat. Szívesen szegődött a tintahalak nyomába is. Anyja többször figyelmeztette, ne kószáljon messzire. Ő még kicsi, mellette a helye. Az okos, mozgékony és fürge Turcsi ilyenkor anyjára mosolygott, hozzábújt, aztán – huss! Már újra egy csillogó halacska után eredt.

Igen békésen teltek a delfincsalád napjai. Szálltak a hónapok, Turcsi szépen gyarapodott, rengeteget tanult. Érzékeny lelke szonban egyszer észrevette, hogy valami nyugtalanítja a felnőtteket. Egyre messzebb kellett úszniuk a partoktól, hogy eleséget találjanak. Anyja elmesélte neki, hogy arra nincs már élelem, mert valami borzasztóan szennyezi a sekély vizet a part közelében. Ott a csigák, rákok elpusztultak, a tintahalak, de még a halrajok is beljebb költöztek.

Aztán eljött az az idő, amikor halászhajók nyomába szegődve remélték, nekik is jut valami azok zsákmányából. Katus ilyenkor óvatosan a szélen haladt. Mellette hősiezen szelte a habokat a kis Turcsi. Ő még élvezte is ezeket a túrákat. Nagyokat ugrott, csapkodott a farkúszójával. Nem érezte még gyermekszíve a nagy bajt. Egy ilyen fickándoó ugrálás alkalmával valami szikrázóan csillogó tárgyat pillantott meg a víz felszínén. Kíváncsi természet lévén egy percig sem habozott. Otthagyta a csapatot, s arra vette az irányt.

Mikor odaért, érdeklődve úszta körbe a különös szigetet, orrával bökdöste ismeretlen alkotóelemeit. Furcsán hatott rá az érintés. Érezte, nem jó dologra akadt. Pedig nem is tudta szegény, hogy egy úszó szemétszigetet fedezett fel.

Megborzongott, s éppen vissza akart fordulni, mikor hátuszonya beleakadt egy hatalmas, csillogó-lebegő fóliába. Az levált a szigetről, körbeölelte és beburkolta a fejét.

Turcsi rettenetesen megijedt. Elvesztette tájékozódó képességét. Csak úszott rémulten, vakon. Hiába szolongatta az anyját, jelét leárnyékolta a fejt szorító fólia. Teljesen kimerült, már nem is volt magánál, mikor partra vetődött.

Így találta meg őt Miguel, a halász fia. Szerencsére még időben, hogy megmentse a fulladástól. Letekerte róla a rusnya fóliát, beljebb vontatta a partról, s addig simogatta, míg Turcsi magához nem tért.

A kis delfin sejtette, hogy most valami rendkívüli dolog történt vele, s ez a fiú az ő megmentője. Ilyenekről már meséltek neki a család öregjei. Hálás is volt érte. Anyja után is vágyott, de a fiút sem akarta elhagyni. Nehéz volt eldöntenie, mit tegyen.

Így esett, hogy másnap a nagy halászhajóval Turcsi is kiúszott a tengerre.

Szorgoskodva terelte a halakat a halászok hálóiiba. Közben egy kisebb hajó Miguel apjával felkutatta és kihalásztta a tetemes szemétszigetet.

Alkonyatkor, amikor hazaindultak, egy delfincsapat szegődött a halászhajó nyomába. A csapat élén Katus úszott, aki egész nap eltűnt fiát kutatta, s most már az éhség is hajtotta a hajó után. Érezte, valami úszik a hajó keltette hullámok között. Magasra vetődve ugrott ki a vízből, hogy lássa, mi is az. Abban a pillanatban emelkedett a magasba Turcsi is a habokból.

Nem lehet elmondani, mekkora volt az öröm és a boldogság, amit éreztek az egymásra találás pillanatában. Az egész delfincsapat Turcsi és a boldogságtól zokogó Katus körül táncolt.

Turcsi azóta szerencsésen felnőtt, kiváló vezető lett belőle. Mégsem hagyta el Miguelt. A mai napig segíti őt családjával a tengeri halászatban, és együtt kutatják fel a tengerben lebegő, veszélyes szemétszigeteket is.

A sün tüskéi

Valamikor réges-régen, amikor az állatok még értették egymás beszédét, nagyon szomorú életük volt a sünöknek. Sokkal, de sokkal kisebb volt a termetük, rózsaszín hátukat ritka, puha szőr fedte. Formájuk is igen mókás volt hosszú orruk miatt, melynek vége inkább hatalmas cipőgombra emlékeztetett.

Szegényeket prédának tekintete minden nagyobb állat. Színük miatt rejtőzködni sem tudtak, így sokszor még a madarak is megtámadták őket. Egymást sem tudták megvédeni, mert a felnőtt sünök már csak magányosan éltek. Csupán a hasonlóan apró termetű egérke nem bántotta, gúnyolta őket.

Folyton éhesek voltak, mert nappal nem

merészkedtek elő rejtekükből. Éjszaka jártak élelmet szerezni. Mivel rosszul láttak, nem jártak ki a nyílt mezőkre. Bokrok alatt, falak mellett, kerítések tövében közlekedtek nagy óvatosan. Be kellett érniük az ott fellelt rovarokkal, csigákkal. Hogy télen ne éhezzenek, igyekeztek átaludni a téli hónapokat.

Történt egyszer, hogy Samu – így hívták a mi hősünket – még naplemente előtt előmerészkedett szállásáról, mert igen finom csemege – vadkörte – illatát érezte remek szaglásával. Gondolta, megszerzi, jó lesz az éléskamrába. Szeptember vége lévén szorgalmasan gyűjtögetett már.

Egy hatalmas vadgesztenyefa alá ért. A fa már bőven hullajtotta termését, ő is készült a téli pihenőre. Egyik óriási tokja éppen Samu előtt csapódott a kemény talajra. Abban a pillanatban ketté is vált, s a fényes, barna mag messzire gurult belőle. Igen ám, de a nagy lendülettől a szűrös burok egyik fele Samu hátán kötött ki. Teljesen beborította a kicsi sünt, aki ijedtében a földhöz lapult.

Maga sem tudta, mennyi időt töltött a sötét burok alatt, mikor meghallotta, hogy valaki közeledik. Megismerte a szagáról: a róka volt az, az őt folyton gúnyoló, üldöző róka!

- *Mi lesz most velem?* – gondolta szorongva.

- *Most aztán végem, így nem menekülhetek!*

Szíve hevesen vert, még jobban összehúzta magát.

A róka hamar felfedezte a kupacot. Érezte, hogy ott a sünt lapul, de hiába piszkálta, szimatolta, a burok úgy rászorult Samura, hogy nem fért hozzá. Végül mérgében nagyot csapott a kupacra. De abban a pillanatban fájdalmasan fel is üvöltött. A szűrös tok egyik tüskéje mélyen a talpába fúródott. Úgy bicegett el onnan, sorsára hagyta Samut.

A kis sünt, hátán a védelmet nyújtó tüskékkel, csak késő éjjel ért haza. Attól fogva mindig azzal járt el élelmet szerezni, már senki nem tudta bántani.

Mire eljött a tél, és telepakolta kamráját, a tok annyira összeszáradt, hogy levált a hátáról. Szerencsére nem kellett többet kimozdulnia a farakás alól, ahol vackát kialakította.

Azon a télen Samu folyton a tüskékről álmodott. Minden álom fohászkodással végződött:

- *Bárcsak igazi tüskék nőnének a hátunkra!*

Mivel nem volt önző, és vágyát az összes sünt nevében sóhajtotta el, az Álomtündér teljesítette kívánságát. Tavasszal minden sünt arra ébredt, hogy hátát fehér-barna tüskék fedik a puha szőr helyett.

Így esett, hogy az idők folyamán a nagyobb ragadozók megtanulták tisztelni a tüskés hátú sünöket. Azok meg mertek nagyobbra nőni, hisz már nem féltek, hogy meglátják őket.

Persze, azért a béke kedvéért még ma is este, sötétben járnak vadászni. No, és a téli hónapokat is álomban vészelik át farakások alatt, gyökerek között vagy az avarkupacokban összegömbölyödve.

A hetedik petty

Egyszer volt, hol nem volt, valahol a nekeresdi faluvéken volt egy szép veteményeskert. Minden megtermett abban, és minden lakója jól érezte magát benne. Gondos gazdája keze nyomán mindig porhanyós volt a földje. Egyetlen növénye sem szomjazott, és egy szál gyom sem csúfította. A zöldségek egészséges fejlődését azonban más is segítette.

Ebben a konyhakertben lakott már nemzedékek óta egy szorgalmas katicacsalád. Minden tagja – apró és nagy – részt vett a kártékony rovarok, tetvek pusztításában. A formás katicák fényes páncélját éppen hét fekete foltocska pettyezte. Történt egyszer, hogy szaporulat idején a legifjabb bábból előbújó katicabogár elütött testvéreitől. Formás félgömb volt ő is, de fedőszárnya fényesebb és pirosabb volt, mint azoké. Aztán, ahogy nézegették, vizsgálgatták az öregek, egyiküknek feltűnt az igazi furcsaság. Ennek a kis katicának csupán hat petty volt a szárnyain. Hiába voltak azok a pettyek mély, bársonyos feketék, pontosan egyformák, mégis csak hat volt belőlük. No, ez a hiányosság megpecsételte a kis katica sorsát. Mindenki elfordult tőle. Egyedül dolgozott, magányosan tért nyugovóra. Nem is a petrezselyem illatos levelei közé, mint a többiek. Az ő szállása a kert zugában hajladozó bodza lett. Annak ernyője alá húzódott be éjszakára. Mielőtt pedig elaludt, mindig ejtett néhány könnyet bánatában.

Egyszer a bodza nem bírta tovább, és megkérdezte tőle:

- *Miért vagy folyton szomorú, mi bánt?*

- *Hát nem látod?* – kérdezte a bogár. - *Nekem csak hat pettyem van!*

Aztán elmesélte, hogyan lett magányos emiatt.

- *Várrj, csak várrj!* – biztatta a bodza. - *Segítek én rajtad, csak érijenek meg a bogyóim.*

Attól fogva a kis katica reménykedve leste a bodza tányérjain színesedő bogyókat. Mikor már mind fekete volt, a bodza megkérte a szomszédban lakó darazsat, hogy szúrja fel egyik bogyócskáját. Éppen azt, amelyik alatt a katica szendergett egy levélen. A bogyóból kiserkenő lé rácseppent a bogárka hátára. Pontosan a szárnyak tövébe, középre esett. Kicsit nagyobbra sikerült, mint a másik hat, de ugyanolyan fényes fekete lett, mire megszáradt.

A kis katica arra ébredt, hogy a napsugár gyönyörködik különlegesen szép pettyeiben. Meg is simogatta mind a hetet.

- *Hét pettyem van nekem is!* – örvendezett a katinka, és boldogan szárnyra kelt.

Vidáman reppent a kertben szorgoskodó testvérei közé. Már nem szégyellte magát.

A következő tavasszal neki is gyönyörű kis katicái lettek. Mindnek fényes, élénkpiros szárnya volt. Szárnyaikon ott ragyogott a hat, hajszálra egyforma fekete petty. De pontosan középen egy nagyobb, bársonyosabb fénylett, a hetedik!

Vili, a városi vakond

November vége volt, már csípősek a nappalok, fagyosak az éjszakák. Télre készülődött a városszéli kertek vakond családja is. Vakond papa a mélyebb járatokat tisztogatta. Vakond mama a felcseperedett gyermekekkel átismételte a vakond élet minden csínját-bánját. Mikor végeztek, megnyugodva sietett vakond papa segítségére.

Ekkor történt, hogy Vili, a legkisebb, kíváncsian utána eredt. A sok forduló, kereszteződés azonban megzavarta a tájékozódásban. Eltévedt szegény, s mivel el is fáradt, behúzódott egy meleg sarokba. Ott szenderedett álomba, ott érte őt a tavasz – egyedül.

Felébredve először nem is tudta, hol van. Mély csend vette körül. Aztán eszébe jutott vakond mama minden tanítása. Elindult hát az önálló életbe: saját járatokat építeni, saját családot alapítani. Nagy lendülettel indult a felszín felé, hiszen tavasztól annak közelében van sok dolga egy vakondnak. Ásott-fúrt, haladt kitartóan. Mégis, bárhol akart várat túrni, valami keménybe ütközött! Nem tudta szegény, hogy a terjeszkedő város aszfaltrengetege alá jutott. Fáradt és

kétségbeesett volt már, de fülében csengtek a szülői intelmek. Haladt hát tovább, alig engedett magának pihenőt.

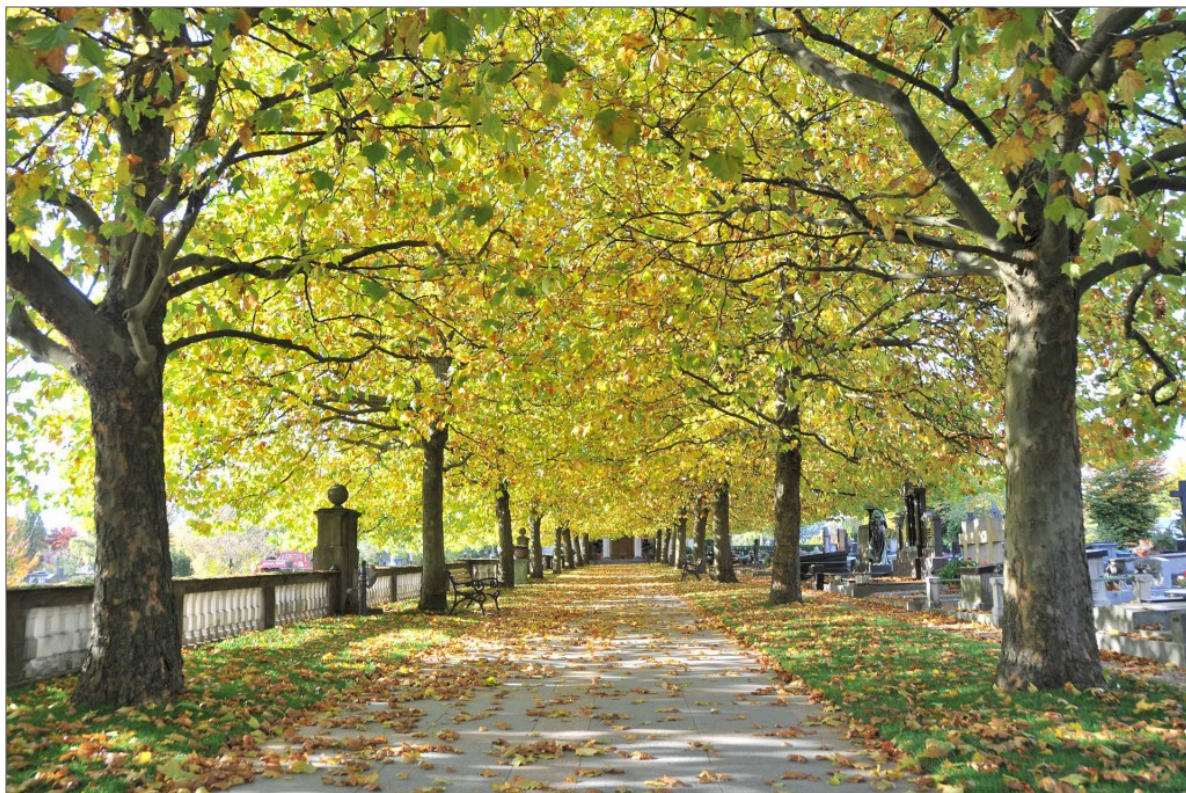
Egyszer aztán gyökerekbe ütközött, és elindult felfelé a legvastagabb gyökér mentén. Nehezen haladt, mert nagyon kemény, tömör volt ott a talaj. Addig-addig küszködött, mígnem egy kornyadozó, vén platán tövénél végre kitúrta a maga várát. Boldogan megpihent, majd érdeklődve derítette fel új otthonát. Kicsit szűknek találta, de nem keseredett el.

Mikor este nyugovóra tért, sóhajtozásra lett figyelmes. Az öreg platán beszélgetett valakivel, s panaszkodott a sorsára. Így tudta meg az ifjú vakond, hogy városlakó lett ő is. Egy sétány betonjában díszlő fa törzse körüli piciny területen jutott a felszínre.

Vili biztatására az öreg fa elsorolta minden baját. Elmesélte, hogy még sok társa jutott ilyen sorsra ott a járdán. Alig kapnak éltető vizet, mert a kemény földbe nem szívárog le a csapadék. Gyökereiken rengeteg a féreg, levegőhöz is alig jutnak. Ezért olyan sápadtak, kókadtak. Mindenki betegnek hiszi őket, már a kivágásukat fontolgatják.

Vili, megértve az öreg fát, nem habozott egy percig sem. Már tudta, mit kell tennie, hogyan lesz ő a város hasznos lakója. Sorra felkereste a járda fogságába esett platánokat. Lazította a kicsiny földfelszínt, hogy az éltető csapadék lejusson a mélybe. A gyökerek között épített járataiban szorgalmasan gyűjtötte a férgeket.

A fák boldogan fogadták. Ezen a tavaszon kivirultak. Olyan üde és dús lombot eresztettek, hogy a környék lakói csodájukra jártak. Koronájukba madarak költöztek, nyáron az árnyékukban sétálók pihentek.

Vili és a platánok örök barátok lettek. Langyos estéken együtt hallgatták az arra járók elégedett, örömteli szavait:

- *Milyen szép ez az utca ezzel az üde fasorral!* – mondták elismerően.

Nem is sejtették, kinek köszönhető mindez a változás, és milyen szerencsések, hogy az a kis vakond éppen az ő városukba tévedt.

Vili pedig megnyugodva és boldogan tért nyugovóra birodalmában minden este.

A kíváncsi kisvidra

Egyszer volt, hol nem volt, hófödte hegyeken innen, dús lombú erdőkön túl, volt egy hatalmas, napsütötte mező. Közepén kékllett egy mély tó, vizét fürge erdei patak táplálta. A tó édes vizével oltotta szomját az erdei állatok serege: szarvasok, medvék, róka komák, őzek, nyulak találkoztak a partján, s tereferéltek vígan a tóban lakó apró állatkákkal. Mert a tó adott otthont sok fényes pikkelyű halnak, éles ollójú

ráknak, esténként koncertező békáknak.

A víz mélyén álló hatalmas sziklavárban élt a tó ura, a félelmetes bajuszú, de igen barátságos, öreg vidra. Alattvalói nagyon szerették, mert bölcs és igazságos uralkodó volt. Rendet és fegyelmet tartott birodalmában. Számos gyermeke és sok-sok unokája körében békesség és szeretet honolt.

Vidra úr gyakran feljárt a tó felszínére, ő is bekapcsolódott a hajnali beszélgetésekbe: tájékozódott az erdő lakóinak dolgai felől, bölcs tanácsaival pedig ellátta az apróbb állatokat. Fiai, lányai szorgalmasan dolgoztak: rendben tartották a tó fölé hajló bokrok-fák ágait, gyökereit. Időnként a tóba folyó patakocska kövei között is rendet raktak.

Ilyenkor köröztük sündörögtek apróságaik, hiszen olyan jó móka volt a kövek között hancúrozni, bújócskát játszani a vén fák vastag gyökerei között. Néha el-elkóboroltak, de a patakon mindig visszajutottak. Szüleik is arra keresték a magukról megfélemezve úszkáló kicsinyeiket, ha nem értek haza időben.

Történt egyszer, hogy a legfiatalabb, de legkíváncsibb vidrakölyök nem ért haza a többi unokával együtt. Egy ideig várták, aztán aggódva keresni kezdték. Sejtették a nagyok, hogy a pataknál talált valami érdekeset, hát arra vették útjukat. Hiába szölongatták azonban, választ nem kaptak. Hiába kérdezgették a hazatérő békákat, a kicsi vidrát senki nem látta.

A bölcs, öreg vidra az erdő lakóit is segítségül hívta: kutassanak bokrok alatt, ágak között, résekben, odvakban. Így talált rá az alélt csöppségre a barnamedve egy

áfonyabokor tövében. Óvatosan felemelte, tenyerén vitte a kis jószágot, akinek csapzott bundája csak úgy ragadt valamitől. Apró pocakja pedig rettenetesen felpuffadt.

Unokája láttán az öreg vidra rögtön sejtette, valaki megint a patakba öntött valami csúfságot. Emlékezett még rá, hogy ifjabb korában ő is így járt egyszer, amikor megmártózott egy olajfoltban. Megkérte hát az erdő madarait, hozzanak a hegyen túlról édes füvet teának. Riadóztatta a mókusokat, derítsék fel, merre lehet a baj forrása.

Bizony, jól sejtette a tó ura, egy hatalmas olajfolt terpeszkedett a patak kanyarulatában!

Szerencsére fennakadt a feltorlódott levelek-ágak gátjában, de csillogó felszíne hívogatta a kíváncsi kisvidrát. Belemerült hát a vízbe, aztán ijedében jót kortyolt is belőle. Olyan rosszul lett, hogy alig bírt kivergődni a partra, és éppen csak elvonszolta magát a legközelebbi, menedéket adó bokorig. Ott talált rá a medve, szerencséjére még sötétedés előtt.

Míg a kicsi vidra lábadozott, az édes fű teától gyógyulgatott, bundáját testvérekéi tisztogatták. Nagypja és az erdő lakói pedig megtisztították a patak vizét. A mókusok őrzőjáratot szerveztek lakhelyük tisztaságának védelmében, s azonnal értesítették a nagyobb vadakat, ha bajt észleltek. Azok meg gyorsan összeszedték a hulladékot, így a tó környéke s a patak vize mindig tiszta, üde volt.

A kíváncsi kisvidra soha többé nem merészkedett egyedül felfedezőútra. Gyógyulása után szüleinek segítve szorgoskodott a tó és környéke tisztaságának

megőrzésében.

Mikor felnőtt, örökölte nagyapja birodalmát, s olyan bölcs és igazságos ura lett a tónak, mint az öreg vidra volt. Óvta-védte lakóhelyét, hogy az ő fiai, unokái és a többi lakó is biztonságban és békességben élhessenek még nagyon-nagyon sokáig.

Növénymesék

A két császárfa meséje

Volt egyszer régen, kéklő hegyek hűs völgyében egy takaros faiskola. Gondos gazda nevelgette benne a különleges csemetéket.

Ebben a faiskolában növekedett két kis magonc, akik a messzi távolból kerültek ide. A gazda fedezte fel őket kalandozása során, s elhozta saját földjére. Gondolta, hátha ott is megerendek, családot alapítanak. A két kis magonc szépen fejlődött, már sejteni lehetett, milyen sudár és dús lombú fává is fognak ők felnőni.

Különlegesen szép és érdekes formájú leveleik elismerésre készítették a faiskola többi lakóját is.

Ők meg nagyon ragaszkodtak egymáshoz, hiszen senkit nem ismertek ezen a vidéken. Együtt hajladoztak a szélben, együtt fürdtek a langyos esőben, s együtt hullatták le még kevéske lombjukat, mikor lejött az ősz. Egymás gyökerét átkarolva pihenték át a telet, és elhatározták, soha el nem hagyják egymást.

Vidáman szálltak felettük az évek, s ők észre sem vették, de kiültetésre kész csemetévé értek.

Éppen arra járt a hegy túloldalán lakó erdész, akinek nagyon megtetszett a két különleges fácska. Magával is vitte és elültette őket az erdészlak melletti tavacska partjára. Egyiket a déli, másikat a nyugati oldalra, s kíváncsian leste, fejlődnek-e új szerzeményei.

Sokáig azt hitte, nem eredtek meg a csemeték, mivel semmi virulást, növekedést nem tapasztalt rajtuk. Honnan is sejthette volna, mekkora bánatot okozott nekik azzal, hogy elválasztotta őket.

Hanem aztán egy fülemülecshalád jó nagy rokonsággal a kicsi fák lombjába költözött. Fészket raktak, vidám csicsergésük felverte a tópart csendjét. Míg szorgalmasan látogatta egymást a rokonság, hozták-vitték a híreket a két szomorú császárfa között. Mert kiderült ám, hogy a messzi földről érkezett magoncok egy kínai császárfa sarjai. S most, hogy ilyen vidám élet folyt körülöttük, elhatározták, addig nőnek ők, míg újra össze nem ér a koronájuk.

Az erdész örömmel figyelte, miként nő, terebélyesedik a két fa. Azok egyszer csak

virágot is bontottak. Ilyen csodás színpompát még nem látott az a vidék!

A messzire viruló, illatos kelyhű virágok méhek raját csalogatták oda. A szorgos méhek meg bódultan gyűjtötték róluk az édes nektárt. Még a fű is jobb kedvre derült a fák alatt. Olyan bársonyos puha szőnyeget terített szét a tavacska partján, hogy kirándulók sokaságát csábította a két fa árnyékába megpihenni. Jöttek is azok családostul, hiszen híre ment, milyen csodás az az erdei pihenőhely. Apró gyerekek tipegtek a két fa körül, a nagyobbak meg kergetőztek. Felnőttek kacaja szállt a két sudár fa lombja közé.

A tizedik boldog nyár után a két fa észrevette, hogy szétküldött magjaik sorra bújnak elő a tavacskaát ölelő hegy oldalában. Annyira megörültek, hogy még jobban igyekeztek, növekedtek. Addig nyújtózkodtak, míg a kis tó tükre fölött végre összeért a koronájuk. Boldogan ölelték meg egymást, s most már együtt

gyönyörködtek a cseperedő magoncok sokaságában.

Így történt, hogy a hegy oldala benépesült, s ma már gyönyörű császárfarerdő borítja, és madarak sokaságának ad otthont a fák dús lombú koronája. A két öreg meg összebújva őrzi egymást a tó partján. Sok-sok kiránduló pihen meg alattuk, s gyönyörködik bennük, leheveredve a bársonyos fűre. A csendes gyönyörködés során olykor-olykor úgy érzik, mintha halk kacagás hallana a fák lombjai közül.

A pitypang meséje

A városka parkjában minden, de minden a tavaszt élvezte. Május napsugarában fürödtek a fák, szirmot bontottak a virágok. Középen egy formásra metszett rózsatő uralkodott. Gyönyörű bimbói éppen nyiladoztak. Körötte liliomok strázsáltak hosszú, egyenes szárral, bársonyos szirmokkal.

A rózsza és a liliomok kölcsönösen dicsérgették egymást. Sosem fogtak ki a szép szavakból.

Egyszer csak a rózsza észrevette, hogy tövében – egészen megbújva - egy apró, sárga

virágocska virít. Felháborodva fordult a virághoz, és már záporoztak is kérdései:
- *Ki vagy te? Hogy merészeled megzavarni a nyugalmam? Ki engedte meg, hogy mellettem nyílj?*
- *A nevem pitypang* – felelte halkan a virág.

A rózsza vörös lett mérgében, majd kioktatta a virágot. Elmondta neki, hogy őt az emberek dédelgetik, öblös vázák várják ünnepi asztalok díszéül. Illatát messze viszi a szellő, szerelmesek hajolnak virágaihoz.

A liliomok nyugtatták a kipirult rózsát:

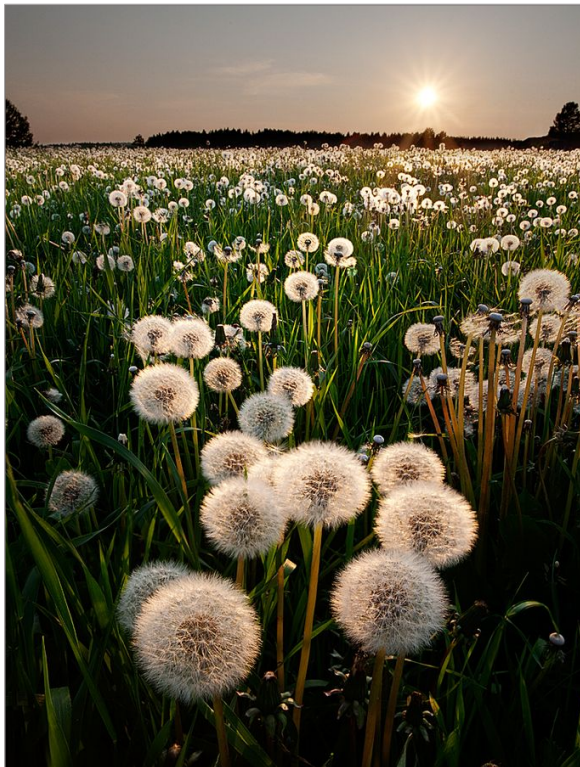
- *Ne mérgeled!* – mondták. – *Hisz még rendes neve sincs ennek a virágnak!*

Aztán elsorolták azt a sokféle elnevezést, ami hirtelen az eszükbe jutott:

- *Hívták ezt már kákicsnak, kikiricsnek, békasalátának, gyermekláncfűnek, és még ki tudja, minek!* – nevettek nagyokat becsmérelve a kis virágot.

A rózsza ezt hallva dúlt-fúlt mérgében, hogy egy ilyen kis semmi növény tanyázik az ő közelében!

A kis pitypang majd elsüllyedt szégyenében. Azt kívánta, bárcsak messzire juthatna onnan. Oda, ahol talán benne is találnak valami jót, szépet. Hamar megérlelte magjait, s halljatok csodát! Hatalmas, pelyhes gömb keletkezett a sárga virág helyében, s a szőrbóbitás magokat felkapta az arra kószáló szél. Azok meg ejtőernyőként szálltak tova.

Teltek az évek, és a tavasz érkezésével egyre több apró sárga virág dugta ki fejécskéjét mindenfelé. A hegyi vasút sínjei között, de még a járda repedéseiben is sárgállottak már akkor, amikor a park virágai még csak ébredtek. A rózsát meg egyre többször elfelejtették megmetszeni. Szép formája eltűnt, elbokrosodott. Elcsúfították az elszáradt virágok kórói is. Egyik tavaszon megesett, hogy ismét megbújt tövében egy kis pitypang. Halkan, illedelmesen köszöntötte a rózsát, aki csak kornyadozott. Suttogva mesélte neki a csodát, ami vele történt. Elmondta, hogy az emberek felfedezték, milyen finom saláta meg főzelék készíthető zsenge leveleiből. Egyes bajokat még gyógyítani is képesek vele. Virágából koszorút fonnak, láncot fűznek a pajkos gyerekek.

A rózsza megszégyenülten hallgatta. Csodálkozva látta, hogy mennyien vannak, s ez a virág még a tér kövei között is képes megélni. Ő emberi kéz nélkül csak vadul, sorvadozik.

Bizony, a pitypang azóta mindenhova eljutott ejtőernyőji segítségével. Világot látott virág lett belőle, de azért nagyon kell vigyáznia olykor, nehogy olyan helyre telepedjék, ahol nem szívesen fogadja az ember.

A fenyő ünnepi ruhája

Messze-messze, magas hegyek fenyőerdejében élt egy kedves kis fenyőfácska. Távoli országból tévedt oda madárcsőrben a mag, melyből sarjadt. Formás alakjával, fényes, szép leveleivel elütött társaitól. Lassabban is növekedett, mint azok – olyan fajta lévén –, hát idővel csupán a derekukig ért. Rokonai hatalmas koronájukkal elzárták előle a fényt. Levelei barnultak, hullottak, ágai száradásnak indultak. Épp csak meg tudta érlelni a tobozait. Még hallotta, amint halkan cikkanva felnyíltak a pikkelyek, és útjukra bocsátották szárnyas magjaikat. Már csak abban reménykedett, hogy valamelyik magocska szerencsésebb helyre jut, mint az, melyből ő született.

Bizony, az egyik ügyesen bele is kapaszkodott a feltámadó szél szárnyába. Azon utazva eljutott a hegy lábánál megbúvó kis városka fölé. Ott még pördült néhányat, s lehullt a legszélső ház kertjébe. Éppen az ablak alá, a frissen ültetett tulipánhagymák közé. Fáradtan bújt meg a porhanyós földben, és hamarosan el is aludt. Átaludta az ősz és az egész telet.

Mire kitavaszodott, és elolvadt a hó, a tulipánhagymákkal együtt kidugta a fejét a földből a belőle csírázott kis magonc is. Boldogan nyújtózott a friss levegőn, fürdött a langyos napsugárban.

A virágok gyorsabban nőttek, mint a fenyőmagonc, ezért eleinte észre sem vették a házbeliek a kert új lakóját. Mikorra pedig elnyíltak a kardvirágok is, a dáliaák is, és felfedezték, addigra már kicsit megerősödött. Olyan formás, üde volt, hogy meghagyták, növekedjék kedvére. A kert többi lakójával együtt őt is ápolták, szeretgették. Így a kis fenyő szépen cseperedett, boldogan fogadott minden új ismerőst. Nődögélt, terebélyesedett, egyre szebben mutatott ágain telente a frissen hullott hó.

Az ötödik télen történt, hogy a fenyő elérte a ház ablakát. Kíváncsian kukucskált be, figyelte a benn zajló életet. Egyik este a kivilágított ablak fényében megpillantotta magát. Fura érzés lett úrrá rajta, aztán rájött, mit is lát! Valaki átrendezte a szobát! Eppen vele szemben, az ablak alá tolt asztalkán egy szép fenyő állt. Csodálkozva találgatta, mit kereshet odabenn.

Egyszer csak megjelentek a felnőttek, és mindenféle szikrázó gömböt, fényes szalagot aggattak annak ágaira. Még gyertya is került rá. Fényesen világolt, mikor beszaladtak a gyerekek. Azok meg csillogó szemmel, boldogan álltak meg a fa alatt. Énekeltek, nevettek, bontogatták a fa alá rejtett dobozokat.

A kis fenyő aznap éjjel nem tudott elaludni. Le nem vette szemét a benti fáról. Szíve olyan csodásan szép ünnepi ruha után sóvárgott. Csak egy percre, de szeretett volna ő is úgy pompázni. Ágaira azonban megint csak a frissen hullott hó jutott díszül.

Teltek a napok – ő nem is tudta, de – elmúlt karácsony ünnepe. Egyik este hiába

leste a feldíszített fát. Hült helye volt csak a szobában. Reggel vette észre, hogy a másik, díszei nélkül hever a ház előtt, tőle nem is messze, a kerítés túlsó oldalán. Csupán egy aranyosan csillogó szalagocska maradt rajta, tán figyelmetlenségből. Azt is lekapta róla a szél. Nagy örömeire felé vitorlázott a szalag, ő meg ügyesen elkapta azt. Ágai közé rejtette, s egész télen boldogan őrizgette.

Tavasszal, mikor kibújtak a tulipánok, a ház asszonya szemlét tartott a kertben. Csodálkozva látta a formás fenyőn csillogó szalagot. Körbejárta a fát, kedvtelve nézegette. Nagyon tetszett neki, s egy gondolat fogant meg benne. Mikor újra eljött a december, nem vásárolt vágott fenyőt a piacon. Cseperedő gyermekeivel szépen feldíszítették a saját fenyőfájukat! Minden gömb, minden szalag, csengettyű és gyertya a kerti fa ágaira került. Az meg büszke-boldogan, örömben úszva pompázott a havas kertben. Most már neki is volt ünneplő ruhája!

Így lett a kis fenyőből karácsonyfa mindaddig, míg akkorára nem nőtt, hogy árnyéka betakarta a ház ablakát. Akkor aztán rigók költöztek a csúcsába. Daluk ébresztette költés idején a ház lakóit. De mégis! Minden év karácsonyán került néhány dísz és egy-egy gyertya az alsó ágaira.

Tündérország rózsái

Egykor régen, amikor a hegyek még az égig értek, s tetejükről el lehetett érni a Napot, volt akkor egy csodálatos ország. Tündérország volt annak neve, s lakói oly vidámak és szépek voltak, hogy minden irigyelte őket.

Tündérország csücskében egy csodálatos kert virított. Szebbnél szebb, élénk színű, bársonyos szirmú virágok nyíltak benne. Azokból a szirmokból készült a tündérek párnája. A virágok közül legnagyobb becsben a rózsák álltak, mert az ő puha, harmatos szirmaik illatoztak a legédesebben.

Védeni, óvni kellett hát a kertet, ezért eldugott helyen volt a csörgő patakon túl. A patak öntözte vizével, s annak lakói is csak messziről gyönyörködhettek a színpompás virágmezőben.

Nem is akadt ellensége a kertnek, csupán a patakon túli öreg szilvafán tanyázó zöld levéltetvek fenték rá fogukat. Örökké ott ólálkodtak, lesték, miként tudnának beszökni a kertbe, hiszen szerették a rózsza édes nedvét is.

De a kert ura, a Tündérmanó gondos gazda volt. Ha betévedt egy idegen, rögtön ott termett, a néha beszökő tetveket pedig kíméletlenül visszatoloncolta a patakon túlra. Gondozta és nyesegette a töveket, s ő szállította a leszüretelt, illatos szirmokat a tündéreknél. Csupán az volt a nagy bánata, hogy nemzetségének utolsó tagja volt, tudását nem örökíthette tovább.

Egy szép napon tanácskozássra hívták a Tündérmanót az ország másik felébe. Ő félve hagyta ott kertjét, különösen a rózsákat féltette. Ezért titokban utazott el, nehogy a levéltetvek tudomást szerezzenek távollétéről.

Már két napja volt távol, amikor kereste őt a kékcinege. Hangos szölongatását meghallották a tetvek, akiknek az öreg, kiszáradó félben lévő szilvafa nem adott már elég nedvet. Rögtön sejtették, őrizetlen a kert. Nosza! Több se kellett nekik, csatasorba álltak, s átkeltek a patakon.

A kert virágai elrémülve látták a közelgő veszedelmet, de nem tehettek semmit. Mire beesteledett, a tetűhad ellepte a rózsák friss hajtásait, és mohón szívta a fészlő bimbók édes nedvét.

Reggel a szegfűk, violák, liliomok csak alélt, hervadt rózsákat láttak. Hangos zokogásba kezdtek, fájdalmas siránkozásukat felkapta a szél, és repítette a manó felé. Az tüstént indult vissza, de a kertbe érve látta, egyedül ott ő már nem tehet semmit. Annyi, de annyi levéltetű ült a rózsák bimbóin, hogy zöld szirmúnak tűnt mind.

A manó elkeseredve ült le a patak partjára, forró könnyei a kövekre hullottak. A könnyzárpor lecsurgott a kő alá, s egyszer csak előbújásra készítette az ott pihenő katicát. A katica hét pettyét megszárogatva kérdezte a Tündérmanót, mi a nagy bánata. Az meg rendre elpanaszolta a szörnyű pusztítást, a rózsák hervadását. A kis katica rögtön tudta, mit kell tennie. Fürgén körberöpködte a köveket, előhívta családját, s nekiláttak a bimbók tisztításának.

A manó csodálattal figyelte szakértelmüket, és boldogan látta, hogy féltett rózsái lassan-lassan életre kelnek. Bársonyos szirmaik között újra csillogtak a harmatcseppek, illatuk ismét betöltötte a kertet.

A katicacsalád három nap alatt, lankadatlan munkával tisztává varázsolta az összes rózsát. Minden levéltetű eltűnt a kertből örökre. A manó marasztalta őket, tudta, méltó utódai lennének a kert óvásában.

Két bogárka, a két legöregebb ott is maradt boldogan, de a többiek repültek tovább dolgukra. A hegyeken túlra igyekeztek ugyanis, csak éppen pihenőt tartottak hosszú útjukon – a rózsák szerencséjére. Hőstettük híre bejárta az egész világot, s még sok-sok kertbe meghívták őket. Szorgalmukat, szakértelmüket mindenki dicsérte.

Ha te is látsz hétpettyes katicabogarat a kertedben, vigyázz rá, mert a dolgát teszi! Tudhatod, növényeid biztonságban vannak!

Csoda a kiskertben

Egyszer volt, hol nem volt, kerekerdő sarkában volt egy házikó. Fehér a fala, piros a cserepe, zöld a kerítése, takaros kis házikó volt az. Ebben az apró házban éldegélt egy még apróbb anyóka. Öreg volt a néne, de ügyes kezű és szorgos. Olyan szorgos, hogy keze nyomán meseszép kert virított háza körül.

Volt abban a kertben mindenféle szebbnél szebb virág, hasznosabbnál hasznosabb növény. Ott virított a szegfű, ontotta illatát a viola, büszkén bontotta bimbóit a rózsa. Békésen megfértek a barázda másik oldalán növekvő répával, retekkel, kövéredő paradicsommal, az örökké mosolygó sütőtökkel. Szívesen látogatták ezt a csodaszép kertecskét a madarak, méhek, pillangók.

Mindenki boldog és elégedett volt, csak a sarokban gubbasztó káposzta nem. Nem kapcsolódott be az esti tereferébe, örökké zöld volt a méregtől, mindenkire haragudott. Nem is szállt rá egyetlen rovarocskára sem.

- *Túl kemény a fejed* - szokták mondogatni társai.

- *Miért nem nyílsz meg egy kicsit?* - kérdezte szelíd rokona, a saláta.

De a káposzta csak hallgatott morcosan, gubbasztott magában. Senki nem sejtette, micsoda vihar gyúl megkeményedett torzsájában.

- *Hiszen nekem sem illatom, sem virágom, sem bársonyos szírmom nincs! Még a színem is csak zöld! Mire vagyok én jó?* - kesergett magában.

Annyira eltelt a bánatával, hogy már ügyet sem vetett a kertben zajló vidám életre.

Egyszer aztán arra riadt álmából, hogy hatalmas szúrást érez torzsája hegyében. Majd' elalélt fájdalmában. Annyira égette, perzselte a kín, hogy legszívesebben felkiáltott volna, de nem mert, hiszen a kert többi lakója is felébredt volna. Haragudtak rá így is éppen elegenden.

Túrte hát a fájdalmat, s várta, hogy alábbhagyjon az. Napokig kókadozott, míg egyszer csak nagyon furcsát érzett.

- *Valami rágja a leveleimet! Furakszik, tolakszik kifelé!* - sikított magában.

Aztán az a valami békésen megpihent a legfelső levél alatt, jól bebabózódott, s egy ideig nem bolygatta a káposztát.

Az már majdnem megfeledkezett róla, újból rendesen táplálkozott. Levelei megint fényesek lettek.

Egyszer aztán lágy érintést, szinte selymes simogatást érzett a feje búbján. A kertben hirtelen csend támadt, s mindenki a káposztára nézett hitetlenkedve.

- *Mi történt?* - kérdezte ijedten a káposzta, s készült az újabb korholásra.

De a virágok, növények néma ámulattal lesték, ahogy a káposzta levelei közül előbújik egy kedves kis pillangó. A pillangó álmos szemét dörzsölgetve pillantott körül a nagyvilágban, amit ő még sosem látott. Ő a káposzta levelei közt

nevelkedett, s most jött el az ideje, hogy ruhát váltson, önálló életet kezdjen. Szárnyait próbálgatva körbelibegte eddigi otthonát, a káposztát. Megköszönte neki, hogy felnőhetett benne, kemény feje óvta szél-től-naptól.

A káposzta repesett az örömtől, torzsája majd' megrepedt a büszkeségtől.

- *Ilyen nem történt még ebben a kertben* - mondogatták a rózsák.

- *Itt született egy pillangó, a mi káposztánkban!* - adták hírül az erdő fáinak a méhecskék.

Azóta a káposzta is boldog lakója a kertnek, büszke kemény fejére.

A kicsi, fehér, fekete foltos pillangót pedig minden virág dédelgette. Játszadoztak vele, naphosszat becézgették. El is nevezték káposztalepkének.

Az meg vidáman repkedett körülöttük, de mindig a káposzta kemény fején, fényes levelein tért nyugovóra.

Mesék az emberről és más csodás lényekről

Az erdő hálája

Egyszer volt, hol nem volt, futóhomokon és zsombékon is túl, volt egy varázslatos erdő. Dús lombú fái mókusok játszottak, üde zöld bokraiban madarak fészkeltek. Tisztásainak harmatos fűvét őzikék legelték. Virágok és gombák tarkították finom földjét. Csoda volt ott az élet, s bölcs uralkodója nagyon vigyázta minden értékét. Ha kirándulók vetődtek arra, sosem verték fel az erdő csendjét, nem zavarták meg lakóinak nyugalma. Ők is átérték a csodát, jól érezték ott magukat.

Az erdő minden lakója boldog és elégedett volt, kivéve az öreg erdőkirály egyetlen leányát. Őt rettenetesen zavarta a hajnaltól zengő madárdal. Szobája ablaka alatt az örök feladata csak az volt, hogy elhessegetse onnan a dalolni kezdő kismadarakat. A leány nem szerette a virágokat sem, nem is sétált ki soha a virághímes tisztásokra. Ha meg játszadozó mókusokat látott, egyenesen rosszul lett. Nagy bánata volt ez az erdőkirálynak.

– *Milyen uralkodó leszek ebből a leányból?* – sóhajtott egyre gyakrabban. – *Mire hagyom itt a kedves alattvalókat?* – aggodalmaskodott.

Aggodalma nem is volt alaptalan, mert leánya titokban már megfogadta, amint trónra lép, a maga elgondolásai szerint rendet teremt az erdőben. Az öreg király csupán abban bízott, hogy még életében talál valami jóra való férjet a lánynak. Olyat, akinek továbbadhatja szépséges birodalma szeretetét, bölcs kormányzását reá bízhatja.

Egy hideg télen azonban búcsút mondott az életnek, s mire kitavaszkodott, leánya elfoglalta helyét a trónon. Boldogan kezdte hát átformálni a csodavilágot saját kénye szerint. Kitiltotta a madarakat az erdőből, hogy csend legyen végre. Elűzte a virágokat is. Még a bokrok alatt szerényen megbúvó ibolya is elköltözött, annyira árva lett szegény. Aztán a kirándulók sem jöttek már. Minek is jöttek volna, hiszen csak mérges gomba termett az avarban. A tisztások füve meg derékig ért, annyira elvadult az őzikék nélkül. Elárvult az erdő, a lány mégis jól érezte magát benne, mert lelke nem volt érzékeny a szépre.

Hanem egyszer nagy baj történt! A szomszéd birodalom hernyói neszét vették, hogy a csodaerdőben már nincsenek madarak. Ott nem kell rettegni, hát átköltöztek családosul, s szabadon nekiálltak a lombok pusztításának. Gyorsan fogyott az üde levél, hisz nem kellett óvatoskodniuk, nem járt arra ellenség! Rigó, pinty, cinege már mind elköltözött. Így egy reggelen a királylány megrettenve fedezte fel, hogy kertjében nyoma sincs az árnyat adó lomboknak. Rohant az erdőbe. Bizony, ott is jócskán hiányzott a levél. Csupasz ágak meredtek

szomorúan az ég felé. Most aztán megsajdult a leány szíve! Talán életében először sírva fakadt. Lerogyott egy csupasz lombú fa alá, s csak sírt-sírt keservesen.

Ömlő könnyei áztatták az avar, ami alól kidugta fejét egy csöpp harangvirág. Nem is tudni, hogy maradhatott ott, de jól megbújt a puha avarban. Furcsa volt azonban neki a hang, hát előmerészkedett. A lány máskor dühösen eltaposta volna, de most ujjai közé fogta a szép kis kelyhet.

Valami csodálatos melegség kezdte átjárni ettől az érintéstől. Miközben elsuttogta a virágocskának, mennyire bánja már gonoszságát, szíve megtelt vágyakozással. A kis virág megsajnálta a lányt.

– *Énekelj!* – tanácsolta neki csengő hangon.

A királylány megfogadta a tanácsot, s nekiveselkedett. Nehezen indult a dal, hiszen sosem szerette az ilyesmit. Aztán mégis, egyre szebben, egyre csengőbb hangon énekelt. Énekelt egész álló nap, míg bele nem fáradt.

Dalát elvitte a szél hetedhét határon túlra, ahol meghallották az éppen nyugovóra térő énekesmadarak. Nosza, szárnyra keltek, s másnap nekiláttak a nagy munkának.

Eltakarították a sok hernyót, miközben a megmaradt lombok közé fészkeltek újra. A királylány minden áldott nap kiszaladt az erdőbe, énekével biztatta a madarakat. Mire új tavasz jött, teli reménnyel leste a fákat, bokrokat: rügyeznek-e? Azok meghálálták a segítséget, örömmel vették, hogy uralkodójuk belátta, óvni kell az erdőt. Olyan szép lombot eresztettek, hogy még az öreg király is megcsodálta volna.

Újra élet költözött a megmentett fák közé, a hibájából okuló leány pedig bölcs uralkodójukká vált. Úgy szerette a természetet, hogy vigyázta minden értékét!

A nagyvárosi csoda

Történt egyszer, tán nem is olyan régen, hogy egy hatalmasra nőtt város éégig érő házai közül kezdtek eltűnedezni a fák, bokrok, növények.

Az emberek eleinte észre sem vették a változást, csak rohantak napi teendőik után. Léptük alatt kopogott a betonjárda, az úttest aszfaltján autógumik csikorogtak. A hatalmas áruházak alaktalan csarnokában, a művirágok között és a fényt ontó neonlámpák alatt fel sem tűnt nekik, hogy már alig cirógatja arcukat a nap sugara vagy a májusi szellő. A folyton pöfögő járművek zaját is annyira megszokták, hogy a madárdal, a tücsök ciripelése már nem is hiányzott nekik. Siettek, mindig csak siettek. Ebédjüket egy gyorsétterem pultjánál bekapták, aztán futottak vissza munkájukhoz. Este meg örültek, ha hazaérve már semmire sem volt gondjuk.

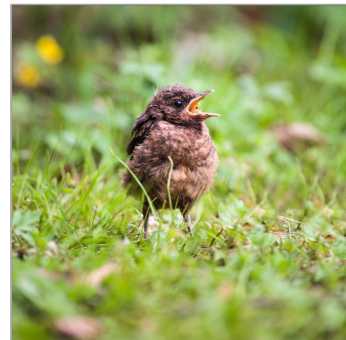
Ennek a zajos, zsúfolt betonrengetegnek a legeldugottabb zugában egy zsebkendőnyi parkocska várta szorongva, hogy beteljesüljön az ő sorsa is. Már csak néhány kókadozó bokor, ágait a kósza szélben bánatosan lengető fa, és a megkopott gyepszőnyeg alkotta zöldjét. Lakói sem igen akadtak már. Csupán egy magányos gerle, néhány sün, egy-két madárka tengette ott az életét. Pihenést szolgáló pad is már csak egy árválkodott benne, az is igen kopottan.

Pedig hajdan de pompás liget volt ez! Bizony, a fákon mókuskok is ugrándoztak, s alaposan elfáradtak, mire egyik végéből ellátogattak a másikkba.

Aztán hol innen, hol onnan csíptek el földjéből a házaknak, szakítottak ki egy-egy részt területéből az épületek sorának. Lassan zsugorodott szegény, és a mókuskok is rég elköltöztek belőle. Ez a néhány állatka nem is emlékezett a park fénykorára, ők már ebbe a szűkös világba születtek. Most azonban ők is elvágtyak egy dúsabb zöldbe, egy üdébb világba. Zavarta őket a város zaja, fojtogatta torkukat a kipufogógáz, riasztotta kis szívüket a rohanó világ.

Éppen az öreg hárs alatt gyűltek össze, hogy megtanácskozzák, mitévők legyenek. Hová, merre merészkedjenek, hiszen a gyepen túl a világ számukra csupa veszélyt rejtett. Már csak a rigókra vártak, mert tőlük függött az indulás. Az ő kis fiókájuk még nem volt készen a nagy útra.

Ekkor történt a tragédia. A siető rigómama egy pillanattal hamarabb indult, mintsem párja leszállt volna a fészekre. Az izgága kicsi pedig anyja után nyújtózott, és zsupsz! Kipottyant a fészekből. No, lett nagy riadalom, keserves csipogás, jajgatás. A tehetetlen szülők kétségbeesve röpködtek a kicsi fölött. Odarohantak a többiek is, de segíteni ők sem tudtak.

Ez a kétségbeesett rivalgás riasztotta fel a szomszédos tömbben lakó egyik kisfiút. Az ablakhoz szaladva kíváncsian leste, mi lehet a szokatlan lárma. Aztán felfedezte. Felrántotta tornacipőjét és leszaladt a picinyke zöldbe. Nem kellett sokat keresgélnie, hamar felfedezte a baj mivoltát. Mivel csak néhány fa árválkodott ott, a fészket is hamar meglelte. Nosza, fogta a tehetetlen rigócskát, inge zsebébe dugta, és már kapaszkodott is fölfelé. Csak akkor nézett körül, mikor már az elárvult fészkekbe tette a riadt madarat. Érezte, milyen jó a zöld lomb között. Milyen jó is volt fölmászni a fára! Még a levegő is más volt ott. Kicsit mélyáztatott még a vastag faágon lovagolva, figyelte az izgatott állatkákat. Nem is tudta, hogy itt laknak köztük ezek a kis élőlények. Nagy elhatározással ereszkedett le a fáról. Neki is fogott a munkának rögtön. Ásott, gereblyézett, locsolt.

Kezdetben nem ügyeltek rá az arra lakók, de hamarosan társai is akadtak. Egyre többen szépítették, gondozták a parkot. Az újonnan ültetett virágok csodaszép színekkel tarkáltak. A fák, bokrok dús lombbal, üde zölddel hálálták meg a gondoskodást. Egyre több madár rakott fészket a lombok közé, aztán megtörtént a csoda: egy mókuspár is lakóhelyül választotta a szépségessé tett parkot.

Így esett, hogy e kislegény szorgos munkával, kitartással, gondoskodással és rengeteg szervezéssel megmentette a parkocskát. Mire felnőtté vált, megnőttek az akkor ültetett csemeték, bokrok is. A dús lombú fák alatt, az egyik padon üldögélve büszkén mutatott fel az öreg hárs koronájára, és elmesélte fiának a régi történetet.

A parkot övező házak nyitott ablakain nyári estéken virágillat szökött be, hajnalban pedig vidám madárcsicsergés. A régóta ott élő emberek olyankor elcsodálkoztak, hogyan is tudtak oly sokáig meglenni az orgona, a hárs édes illata és a kismadarak dala nélkül.

A vadetető bölcső

Réges-régen, nagyon régen az Óperenciás-tengeren is túl, hatalmas hegyek nőttek. Egyikük, a legfiatalabb elhatározta, ő lesz a legmagasabb. Addig nyúlt, nyújtózkodott, míg majdnem elérte az eget. Igen ám, de nagy árat is fizetett ezért a nagyravágyásért! A tetején már nemhogy fa, de még fű sem nőtt, az állatok sem költöztek oda.

Csupán egy kis patak eredt nem messze a csúcstól, de az is igyekezett elhagyni a kopár vidéket. Unatkozott magában. A hegy ezt már nem akarta engedni, és hatalmas sziklát gördített a patak útjába. Az megszeppenve torpant meg, de nem változtatott elhatározásán. Óriási tóvá duzzadt, s amikor elérte a szikla peremét, bátran átvetette magát azon. Zúgva, dübörögve szédült a mélybe, egy csöppet meg is ütötte magát, de aztán ismét szelíden csobogott tova. Múltak az évek, a patak medret mosott magának. Partján dús fák, bokrok telepedtek meg, erdei állatok oltották vizével a szomszékát.

Egyszer éppen arra tévedt egy favágó, aki szép szép szál fákat keresett. Magszaporodó családjának akart új házikót építeni. Megpihent a patak füves partján, gyönyörködve nézte a hatalmas vízesést. Egy gondolat fogant meg benne: ide fogja házát felépíteni egy vízimalom formájában. Neki is látott a munkának, dolgozott keményen. Fejszéje nyomán forgácsok pattogtak. Egyszercsak elkészült a

takaros kis otthon.

A lezúduló patak vígan ugrándozott a malom kerekén, körbe-körbe hajtotta azt. Vidám csobogása messze elhallatszott. Boldog volt, hogy szökése nem volt hiábavaló, s lám, még a hegy is belenyugodott. Tetszett neki a malom nagyon. Abban meg fürgően mozogtak a fűrészek - mert fűrészmalom volt ám az -, a favágó meg minden kivágott fát szépen fel tudott így dolgozni.

A környéken lakó állatok is megszokták az új szomszédot, kinek cseperedő fiacskájában igazi játszótársra leltek. Mikor nagyobbacska lett a gyerek, és kinőtte bölcsőjét, apja szép ágyat faragott neki. A bölcsőt meg kitették a malom udvarára, abba gyűjtötték az udvarról lekaszált szénát.

Abban az évben igen kemény tél váltotta a szép, hosszú őszt. Sűrű havazással köszöntött be, vastag jégpáncélt vont a patak partjára. Ebben a dermesztő hidegben a favágó sem járt el, benn a meleg szobában mesélt kalandjairól a körülötte tébláboló gyermeknek.

A fiúcskának nagyon tetszett a hóesés, sokszor odaszaladt az ablakhoz. Kedvtelve nézte a hópelyhek játékát, figyelte, ahogy a fák ágain, a malom tetején egyre vastagabb a puha hótakaró. Így vette észre az udvar sarkában hagyott bölcső köré óvakodó őeket, nyulakat. Az apró állatok félve, de mohón ropogtatták az ősszel felhalmozott illatos szénát.

A favágó ekkor döbbsen rá, hogy ebben a rengeteg hóesésben ezek az állatok nem találhatnak elegendő eledelt. Kapta hát magát, és kisfiával együtt készített még néhány bölcsőt a malomban maradt deszkákból. Olyan ügyesen fabrikáltak, farigcsáltak, hogy még tető is jutott az etetővé vált bölcsőkre. Mikor aztán elkészültek, és alábbhagyott a havazás is, kihelyezték mindet a malom környékére. Megrakták illatos szénával, kukorica csövével, és lesték-várták a látogatókat. Hamarosan meg is jelentek az erdő éhező állatai, és egymást melengetve falatozni kezdtek. Mikor odaröppent egy-egy madárka is, nem küldték el azokat sem. Olyan békés és meghitt volt ez a látvány, hogy a favágónak kicsordult a könnye.

Fiacskáját kézen fogta, hazaballagtak, s otthon barkácsoltak még pár madáretetőt is. Került azokba napraforgó, köles, faggyúdarab is.

Így telt el a tél, s amikor kitavaszkodott, az erdő madarai a malom köré költöztek. Vidám csicsergésükkel ébresztették a családot, napközben énekeltek az udvaron, a kertben tevékenykedő fiúnak meg az anyjának. Tavasz végén aztán az őzek, nyulak,

vaddisznók is elhozták a patakhoz apróságait. Megmutatták őket a büszke favágónak, s közben elmesélték csemetéiknek, hogyan mentette meg őket a gondoskodásával a pusztulástól.

A favágó és családja azután minden nyáron összegyűjtötte a szénát, s ha beköszöntött a tél, jól megpakolták vele az erdei vadetetőket. Édes, olajos magvakkal feltöltötték a madáretetőket is. Barátjuk is lett az erdő minden lakója, s ők boldog békességben éltek ebben a közösségben.

A színes hópehely

Egy szikrázóan szép reggelen, valahol a sarkkörön túl, az örök hó birodalmában új hópehelyecske született. Rögtön kitűnt társai közül. Nemcsak nagyobb, puhább volt, mint azok, de neki hét ágba rendeződtek a kristályai.

Különlegességét sokat emlegették, nagyra is tartották. A sarki fény is szívesen csillant meg rajta, ő mégsem vált rátartivá, gőgössé. Ugyanolyan szerény, kedves pihe lett, amilyennek illik. Játszadozott, kergetőzött a többi, hagyományosan szép hópihével.

Egy ilyen kergetőzés alkalmával szárnyára kapta az arra látogató Északi Szél. Vitte-vitte föl a magasba, aztán megkerülte vele a Földet. A kezdetben megrettent hópihe mindinkább élvezte ezt a különleges utazást. Letekintve rácsodálkozott a világ szépségére, színességére.

Elrepült zöld lombú erdők, arany fűvű pampák, tarka virágú rétek, mezők, kiskertek felett. Egyre jobban tetszett neki, teljesen elbűvölte őt a színes világ. Mire az északi szél otthon, a hómezőn letette, szíve már megtelt sóvárgással. Ő is színessé akart válni!

Folyton csak a kalandjáról mesélt ezután. Mindenkitől azt tudakolta, miért fehérek ők. Az a rengeteg hópehely miért nem tarka, mint a mező virágai? Nekik miért kell ilyen egyhangú, színtelen világban élniük? Családja hiába okította: ő épp attól szép, hogy ilyen fehér, őt pont ezért csodálják égen-földön! Csak szomorkodott tovább, s gondolatban sárga, piros, lila és kék kristályként ragyogott.

Egyszer aztán újra ellátogatott közéjük a Szél. Társaival együtt hatalmas felhőre ültette a szomorú hópihét, s a felhőt elindította a kontinens felé. A kis hópehely szíve nagyot dobbant.

- *Hiszen ezen az úton már jártam!* - ujjongott magában - *Repülök a színes világ felé!*
Nyomban el is határozta, hogy most nem fog visszatérni a hófehér hazába. Ő bizony ott marad a mesebeli színekben pompázó földön. Míg így elmerült

gondolataiban, megrázta magát a felhő, s a sok ezer hópehely hullani kezdett, hogy betakarja a földet.

A különleges hópehely először nagyon megörült, hogy már lefelé tarthat. Türelmetlenül kerülgette társait, már látni szeretne volna a lenti, színes mezőket. Döbbenet fedezte fel azonban, hogy ott bizony minden kopár és szürke. Egyetlen virág sem virít, egyetlen fa sem zöldell. Legszívesebben visszafordult volna, de nem tehetette. Így hát csendesen letelepedett, megbújt egy fekete hant tövére. Egész éjjel havazott, és reggel a hópehely ugyanolyan fehér világban ébredt, mint ahol született. Csodálkozva hallgatta a gyerekek örömteli visongását.

- *Milyen szép hó esett!* - hallotta mindenfelől.

Bölcsebb társai elbeszéléséből tudta meg, hogy ott most tél van, s rájuk nagy szüksége van a talajnak. Azt is megtudta, hogy ez a tél nem tart örökké.

Bizony, hamarosan melegedni kezdett az idő. Egyre több hópehely olvadt el a Nap melengető sugarai alatt.

A kis hópihe szomorúan látta, milyen csúnya lucskos-sáros körülötte minden. Ő nem akart elolvadni. Kétségbeesetten bújt meg az őt rejtő hant alatt. Egyszer csak azt érezte, megmozdul vele a föld. Nem tudta, hogy egy kiskert zugába vetette jó sorsa. Honnan is sejthette volna, hogy ott most dugják ki fejüket a sáfrányok? A nap melege elérte, hát olvadozni kezdett, s éppen egy ilyen bimbóra tapadt. Igyekezett tartani magát, kapaszkodott erősen. Már-már legördült a virágról, amikor az kitárta szirmait. Ekkor az elnehezült hópehely lassan begördült a sáfrány kelyhébe.

Csodálatos, fénylő sárga szirmok ölelték körül, s cseppjében visszatükröződött azok különleges aranyos-barnás színe. Ettől ő is ragyogó, üde sárga színt öltött. Végre-végre színes lett!

Észre sem vette, de a boldogságtól teljesen elolvadt. Már nem hétágú, különleges hópehely volt, hanem egy aranyosan csillogó vízcsepp. Minden nap sárgán-barnán virított ő is a virággal együtt.

A sáfrány meg őrizgette, szirmai közt dédelgette. Vele aludt, vele ébredt: az ő különleges, színes hócseppjével.

Miért késett a tavasz?

Minden, minden a tavasz beköszöntét várta. A Tavaszét, minek közeledtét még nem jelezte semmi.

Az öreg Tél fáradtan nyúlt el a domb északi lejtőjén. Foszlott hóruhájában, fázósan, csak a visszavonulásra tudott gondolni. Megtépázott köntösével már nem tudta betakarni a dombot-völgyet.

A madarak ezt látva megélenkültek, fuvolázásuk, pittyegésük hallatszott innen is, onnan is. A rigók megkezdték harcukat a legjobb fészekrakó helyekért. Aztán mind szomorúan vették tudomásul, hogy örömük korai volt. Felborzolt tollal gubbasztottak tovább a csupasz ágakon.

Legjobban mégis a kert zugában lakó hagymások szenvedtek. A fagy nem engedett, kemény kéreggé vált a talaj, mely ilyenkor már langyos ágyként segítette sarjadásukat. Sem a hóvirág, sem a jácint, a nárcisz, de még a sáfrány sem volt képes kidugni fejcskáját a földből.

Szegény Március kedvetlenül kószált a fagycsipkézte tóparton.

- *Ez így nem mehet tovább!*
- *Tennünk kell valamit!* – szóltak utána az orgonabokrok.
- *Rügyünk duzzadna, hogyan fogunk így időben virágot bontani?* – kérdezték elkeseredve.
- *Bizony, bizony!* – bólogatott a hideg szélben a szintén csupasz aranyvessző.
- *Valóban* – gondolta Március -, *biszen eddig még a Napocska sem tudott felkelni!*

Elhatározta, nyomban utánajár a dolognak. Addig megy, míg meg nem leli a várva várt Tavasz nyomát.

Sokáig keresgélt hasztalan. Már majdnem kitélt az ő ideje is, már bejárt rétet, mezőt, folyópartot, ligetet. Csak nem lelte a Tavaszt. Az erdő szélére érve fáradtan ereszkedett le egy fa tövébe. Arra gondolt, hogy az idén úgy kell átadnia helyét Áprilisnak, a húgának, hogy nem is érezhette a jácintok bódító illatát.

Míg így elmélkedett, halk nyöszörgésre lett figyelmes. Ijedten pattant fel, hogy megkeresse a nesz forrását. Hát, uram fia, néhány lépésre tőle az erdőben hatalmas szeméthalom terpeszkedett! Alóla hallatszott a szokatlan hang, mint egy halk segélykiáltás.

Kiderült, a halom alatt rekedt szegény Tavasz! Valami gondatlan borította rá azt az elmúlt évben, mikor ott megpihent, átadván helyét a Nyárnak. Ezért késik, ezért várják hiába!

Cselekedni kellett, de gyorsan! Március mozgósította az erdő minden lakóját. Szorgos munkával együtt takarították el a szeméthalmot, letisztogatták az alatta rekedt Tavasz színpompás köntösét. Ő meg hálásan intett búcsút nekik, és indult az őt váró világ felé.

Kicsit fáradtan, de mosolyogva köszöntötte Tél testvérét, aki most már pihenni térhetett.

Feléledt hát a természet! Boldogan bújtak elő az apró bogarak, duzzadtak a fák-bokrok rügyei, virágot bontott a nárcisz, a sáfrány és a jácint is. Élettel telt meg a kiskert zuga, az erdő, a mező.

Hogyne, mikor végre a kedves Tavasz langyos fuvallata simogatott mindent!

Szepesi Zsuzsanna

1956. április 5-én született Dorogon. Az Esztergomi Tanítóképző Főiskola után az egri Ho Si Minh Tanárképző Főiskola magyar nyelv és irodalom szakát végezte el. 34 éven át Tokod nagyközség általános iskolájának volt magyar nyelv és irodalom tanára, majd a Csolnok és Környéke Körzeti Általános Iskola Cser Simon tagiskolájában folytatta tanított 2014-ig.

2011-ben jelent meg első saját verseskötete „Helyettem...” címmel, majd ezt a rákövetkező évben a „Vörös-sárga nyár”, 2013-ban az „Üzenet...”, 2014-ben a „Foszlányok”, 2015-ben a „Semmibe néző”, 2016-ban pedig „Az ősz játéka” követte.

Számos antológiába bekerültek versei, többek között az Arcok és énekek, Alföldi paletta, Magyarok vagyunk Európában, Szárnypróbálgatók 2014, Szárnypróbálgatók 2015, Sodrásban (sorozat), Poet antológia (sorozat), Enigmák (sorozat), Ködlepel (sorozat), Szó-kincs (sorozat), és számos irodalmi portál antológiájába.

Meséi országos és határon túli pályázatokon nyertek, s jelentek meg nyomtatásban mesekönyvekben (Nálatok nőnek-e még égis éri paszulyok?; Az én mesém sorozat 4., 5., 6., 7. kötetében; Kárpátok kincse – magyar mesék).

Rendszeresen publikál országos és regionális irodalmi folyóiratokban, képeslapokban (Föveny, Nyírségi Gondolat, Kláris, Kelet Felől, Napút), s részese volt a Jeles Zöld Napok kiadvány szerkesztésének is. Írásai elektronikus portálok irodalmi rovataiban is megjelennek.

Szepesi Zsuzsannát 2014-ben a Faludy György Irodalmi Társaság Arany oklevéllel tüntette ki.

Köszönetnyilvánítás

Köszönjük a kötet megjelenéséhez nyújtott támogatást a Nemzeti Kulturális Alapnak!

Kiadó: ReCity Kiadó Kft.
1131 Budapest, Nővér utca 5. 2/1.
szerkesztoseg@recity.hu
www.recity.hu

RECITY

Szerkesztő: Doró Viktória

A kötetben szereplő jogtisztá képek forrása: Bigstockphoto.com

Minden jog fenntartva!

Budapest, 2016